

ΤΡΙΑΝΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

Τὰ φιλολογικὰ ἀπομνημονεύματα ἑνὸς μεγάλου λογοτέχνου

ΣΗΜΕΡΟΝ : ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΜΙΑΣ ΠΑΛΙΑΣ... ΔΟΞΗΣ!

21 Μαρτ
1935

ΤΟΥ ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ ΤΟΥ „ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ“ κ. ΚΩΣΤΑ ΒΑΡΝΑΛΗ

Μὰ ὄλη τὴν «κακία» τοῦ κόσμου δὲν τὴν εἶχε ἡ κυρὰ Νικόλαινα. Συχνὰ ἀνεβαίνανε στὸ σπίτι ἀγνωστοὶ στρατιῶτες καὶ ναυτὲς καὶ τῆς παίρνανε λεφτὰ, μαχαιροπήρουνα, τραπεζομάντηλα καὶ φεύγανε. Κ' ἡ κυρὰ Κ. δὲν τολμοῦσε νὰ τοὺς καταγγεῖλη. Φοβότανε τὴν ἀστυνομία.

Μιά φορὰ ἔτυχα κ' ἐγὼ σ' ἕνα τέτιο ἐπεισόδιο, ποὺ ἀξίζει τὸν κόπο νὰ τὸ ἀφηγηθῶ. Γιατί ὁ σκοπὸς μου εἶνε νὰ ὀλοκληρώσω τὸν τύπο αὐτῆς τῆς γυναίκας, ἕναν τύπο ἀντιπροσωπευτικὸ γιὰ τὴν κοινωνία κείνου τοῦ καιροῦ.

Στὴν ἐπιστράτευση τοῦ 1915 εἶμουν ἀποσπασμένος ἀπὸ τὸ λόχο μου γραφεὸς στὸ Β' Νοσοκομεῖο Ἐκπαιδευσεως. Ἐπειδὴ δὲν ἤξαιρα πόσο θὰ βαστούσε αὐτὴ ἡ ἀπόκληση, δὲν εἶχα νοικιάσει δωμάτιο. Ὅσες φορές ὅμως εἶχα ἀδεια διανυκτερεύσεως, κοιμόμουνα στῆς κυρὰ Κ. σὲ ὅποιο ἀπὸ τὰ δωμάτια τῆς εἶτανε ἀνοικιαστο. Καὶ πλήρωνα μιά δραχμὴ.

Μιά νύχτα εἶχα βουλευτὴ σ' ἕνα δωμάτιο τοῦ δευτέρου πατώματος, μὲ τὴ μακριὰ καὶ στενὴν βεράντα, δίπλα στὴν κουζίνα. Εἶτανε καλοκαίρι, κ' εἶχα τὴν πόρτα καὶ τὸ παράθυρο ἀνοικτὰ πρὸς τὴ βεράντα. Περασμένη μεσάνυχτα. Ὅλη ἡ συνοικία ἠσύχαζε. Ξαφνικὰ ἀκούω κάτι σπαραχτικὰ ξεφωνητὰ:

— Κώστασα! Κώστασα!...

Τινάζομαι ἀπάνω τρομαγμένος καὶ ξανακούω τὸ ξεφωνητὸ «Κώστασα» νὰ βγαίνει ἀπὸ τὴν κουζίνα. Τρέχω μισόγυμνος ἐκεῖ καὶ βλέπω ἕνα λοχία, τὸ Λελέ (δὲν τὸν ἤ-

ξαιρα τότες, μὰ ὕστερα ἀπὸ... εἴκοσι χρόνια τὸ ἔφερε ἡ τύχη νὰ γνωριστοῦμε) κ' ἕνα στρατιώτη, καὶ τοὺς δύο τύφλα στὸ μεθύσι. Εἶχαν ἀρπάξει τὴν κυρὰ Κ. καὶ προσπαθοῦσαν νὰ τὴν φιλήσουν.

— Συνάδερμοι, τοὺς λέγω. Δὲν εἶνε σωστὰ πράγματα αὐτὰ. Ἀφήστε τὴν κακομοῖρα τὴ γυναίκα.

— Ποιὸς εἶσαι σὺ; μοῦ κάνει ὁ Λελές.

— Φαντάρος.

— Φαντάρε, μοῦ ἀπαντᾷ προσταχτικὰ, βάστα τῆς τὰ χέρια!...

Ἐγὼ, ἐννοεῖται, μπῆκα στὴ μέση καὶ χάρισα τὸ... σύμπλεγμα.

Ἡ κυρὰ Κ. ἡ παλιά βετεράνα τοῦ ἔρωτα δὲ φοβότανε φυσικά μήπως χάσῃ ὅ,τι πολυτιμότερο εἶχε! Φοβότανε πρῶτα μὴν πάρῃ εἰδηση ἡ ἀστυνομία καὶ ἔρῃ κ' ὕστερα τὸ ρεζιλίκι, ποὺ θὰ πάθαινε στὴ γειτονιά καὶ στοὺς νοικάρηδες. Κ' ἔτρεμε.

— Καθηστε νὰ σᾶς ψῆσω καφέ; νὰ σᾶς κερᾶσω γλυκό... Εἰσατέ καλὰ παιδιά... Τί θέλετε ἀπὸ μένα;

— Ἐσένα θέλουμε, ἀπαντοῦσε ὁ Λελές καὶ μοῦ ἔκλεινε τὸ μάτι γιὰ νὰ καταλάβω ὅτι ἦρθε μονάχα γιὰ νὰ κἀνῃ φασαρία καὶ νὰ γελάσῃ.

— Τ νὰ μὲ κάνετε ἐμένα! Εἶμαι γρηά. Ἐλάτ' ἐδῶ!

Κί' ἀνοίγοντας τὴν πόρτα τῆς βεράντας, τοὺς ἔδειξε μὲ τὸ δάχτυλο τὸ ὑπόγειο τοῦ σπιτιοῦ.

— Πάτε ἐκεῖ νὰ χτυπήσετε. Εἶνε δύο νέες ἀδερφάδες, ποὺ ἀνοίγουνε σὲ ὅσους χτυποῦνε. Μωρὴ Ἐλένη, μωρὴ Πιπίτσα, ἐλάτε μωρὲς ἀπάνου ποὺ σᾶς ζητᾶνε...

Μὰ κείνες οὔτε τοιμουδιά. Ἄμ-

παρώσανε καλὰ τὴν πόρτα καὶ δὲν ἀπαντοῦσαν.

— Δὲν τίς θέλουμε αὐτές. Ἐσένα θέλουμε, ἔλεγε... χαδιάρικα ὁ Λελές μὲ μισόκλειστα τὰ μάτια ἀπὸ τὸ μεθύσι καὶ μὲ κρυφὸ γαϊόγελο στὰ χεῖλη.

Ἡ κυρὰ Κ. τὰ χρειάστηκε. Καὶ τότες μεταχειρίστηκε τὰ ἔσχατα μέσα. Ἐβγάλε τὴν περρούκα τῆς καὶ τοὺς ἔδειξε τὸ φαλακρὸ τῆς κρανίου. Ἐβγάλε τὶς ψεύτικες μασέλλες τῆς καὶ τοὺς ἔδειξε τὸ κούφιο στόμα τῆς—μωρὴν ἄβυσσο, ὅπου ἡ γλῶσσα εἶτανε βαθιά στὸ κενὸ κάνοντας αἶμα! αἶμα! σὰ νὰ εἶτανε κομμένη.

Μπρᾶτὰ σ' αὐτὴν τὴ φρίκη, οἱ δύο μεθύσιμένοι «συνάδερφοι» δὲ μπότουνε νὰ σταθοῦνε. Καὶ πιάνοντας ὁ ἕνας τὸν ἄλλον ἀπὸ τὴν ἀμασκάλη φύγανε τρεκλίζοντας, ἐνῶ τὰ βαριά τοὺς ἄρβυλα μὲ τίς σιδερένιες πρόκες βροντοῦσανε πάνου στὰ ξύλινα σκαλοπάτια τῆς ἐξωτερικῆς σκάλας τοῦ σπιτιοῦ.

Ὅλες αὐτές τίς «κακίες» τοῦ κόσμου, τίς ξεγνοῦσε γρήγορα ἡ κυρὰ Κ. Γιατί ὅπως δὲν εἶχε αἰσθησῆ τῆς πραγματικότητος, τοῦ χρόνου, τῶν τόπων καὶ τῶν ἀριθμῶν, δὲν εἶχε καὶ μνήμη. Μέσα στὸ χάος τοῦ λογιμοῦ τῆς μὲ τὸ χαλασμένο ρυθμὸ κυριαρχοῦσε πάλι ἡ μακαριότητα καὶ ἡ... ἀθανασία. Γιατί τὸ θάνατο δὲν τὸν ἔβαζε ποτὲ στὸ νοῦ τῆς.

Κάποτες ὅμως τὰ πράγματα

σκουράνανε. Ἐμπλεξε γιὰ καλὰ μὲ τὴν ἀστυνομία.

Εἶχε μιά μικρούλα ἀνεψιά ὡς δεκατεσσάρω χρονῶ, πολὺ ὀμορφῆ—στυφὸς καρπὸς, ποὺ μόλις εἶχε ὀδεσε. Ροσοκοκκίνη, πεταχτούλα, μὲ παμπόνηρα μάτια εἶτανε ὁ περρασμὸς τοῦ σπιτιοῦ. Μὰ ἡ κυρὰ Κ. τὴν εἶχε «ταμπου». Δὲν ἀφήνε σὲ κανένα νοικάρη οὔτε νὰ τίς μιλήσῃ. Γινότανε θερίο. Μιά φορὰ, ποὺ κάποιος τὴν πείραξε τὴ μικρὴ καὶ κείνη πάτησε τίς φωνές, ἡ κυρὰ Κ. εἶχε τόσο θυμώσει, ποὺ πήρε ὄλα τὰ πιάτα καὶ τὰ ἔσπασε τὸ ἕνα κατόπι στ' ἄλλο ἀπάνου στὶς πλάκες τῆς κουζίνας κ' ὕστερα ἄρχισε νὰ πετᾷ καὶ τοὺς τετζερέους, τὰ μαχαίρια καὶ τὸ μπαλντὰ τοῦ κρέατος.

Δυὸ μέρες ὕστερα ἀπ' αὐτὴν τὴν καταστροφὴ ἡ ἀστυνομία ἔπιανε θειά καὶ ἀνεψιά καὶ τίς ἔκλεινε στὸ τμήμα.

Τὶ εἶχε συμβῆ;

Δῶ καὶ μερικὲς βδομάδες ἡ κυρὰ Κ. εἶχε συχνὰ ἀνεβοκατεβασματα στο Φάληρο τὰ βράδια. Ἀφοῦ στολιζότανε, ἀλειφότανε λογιῆς-λογιῆς ἀλοιφὲς καὶ μουσκεῦτανε μὲ βρωμοκολώνιες ἀφοῦ κοιταζότανε δεξιά κί' ἀριστερα κάμψωση ὥρα στὸν καθρέφτη, γιὰ νὰ βεβαιωθῆ πὼς εἶνε «κυρία», ἔπαιρνε τὴ μικρὴ καὶ ἔξενιουσε νὰ παη ν' ἀναπνεύσῃ τὴν... θαλασσιαν ἀύραν μὲ τὸ αὐτοκίνητο. Κάποιος σωφὲρ τῆς ἔκαμνε αὐτὴν τὴν γαλαντομία, ὅσο ποὺ τὰ κατάφερε νὰ γίνῃ ὁ μοιραῖος καστροκαταλύτης τῆς ἀνεψούλας.

Μὰ ἦρθε ἡ ὥρα καὶ ἔμαθε ἡ μάνα τοῦ κοριτσιοῦ τὸ δυστύχημα κ' ἔτρεξε στὴν ἀστυνομία ζητώντας ν' ἀποζημιωθῇ ἡ κόρη τῆς γιὰ τὴ ζημία ποὺ ἔπαθε.

Στὸ τμήμα ἡ κυρὰ Κ. ἔχασε ὄλο τῆς τὸ κουράγιο. Κί' ἀπάνου στὴν ἀπελπισία τῆς πήρε συμπλιμὴ νὰ τελειώσῃ ἡ φασαρία. Μὰ οἱ χωροφυλάκοι τὴν μωριστήκανε καὶ τῆς δώσανε νὰ πῆ μὲ τὸ ζόρι μιά λεκάνη σαουνάδα. Ἐτοὶ ἔξερασε τὸ φαρμάκι κ' ἔζησε καὶ ζῆ ἴσαμε σήμερα.

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ μάνα τοῦ κοριτσιοῦ ζητοῦσε 50 χιλ. δραχμὲς—ὄλο σὰ νὰ λέμε τὸ σπίτι—ἡ κυρὰ

Κ. τρομοκρατημένη ἔτρεξε στὸ συμβολαιογράφο καὶ παραχώρησε τὸ σπίτι σ' ἕνα γαμπρό τῆς, μὲ τὸν ὄρο νὰ τὴ θρέφῃ ὅσο νὰ πεθάνῃ καὶ νὰ κάθεται κ' ἡ ἴδια στὰ διαμερίσματα, ποὺ εἶχε πάντα.

Περάσανε χρόνια. Ἡ κυρὰ Κ. εἶχε πιά βυθιστῆ στὴν αἰώνια λησμονιά. Κί' ἄρχισε νὰ γίνετα μπελάς καὶ βάρος στοὺς νέους νοικοκυρῆδες. Σιγά-σιγά τὴ βγάλανε ἀπὸ τὴ σάλλα καὶ τὴν περιορίσανε στὰ δυὸ ἀνατολικά δωμάτια. Ὑστερα τὴ βγάλανε κί' ἀπὸ κει καὶ τὴν κατεβᾶσανε στὸ εἰσόγειο. Μετὰ τὴ ρίξανε μέσα στὸ ὑπόγειο, ὅπου κατοικεῖ ἀκόμα χωρὶς νὰ βλέπῃ ἥλιο καὶ κόσμο.

Εἶμαι ὅμως βέβαιος, πὼς δὲν ἔχασε τὴ βασιλεία τῆς... φαντασίας τῆς. Ἐκεῖ καταχωνιασμένη θά... κουνιέται ἀκόμα στὴ σαῖζ—λόγκ τοῦ μπαλκονιοῦ, θὰ βλέπῃ τὴ θάλασσα τοῦ Φαλήρου δικὴ τῆς' θὰ βλέπῃ τὸν ἄντρα τῆς τὸ... στρατηγὸ καβᾶλλα σὲ ἄσπρο ὄλογο νὰ νικᾷ τὴν Εὐρώπη' θὰ καμαρώνῃ τὸ ἀγαλιὰ τῆς μπροστὰ στὴν ἐκκλησιά τοῦ χωριοῦ καὶ θὰ νομιζῇ πὼς εἶνε ἀκόμα εἴκοσι χρονῶ! Καὶ θὰ περιμένῃ ὥρα τὴν ὥρα τοὺς δυὸ στρατιωτικὸς γιατροὺς νὰ ἔρθουν ἀπὸ τὴν ἐπαρχία νὰ τὴν «πάρουνε»...

Εἶτανε ἀπὸ τότες μισότρελη. Τώρα πιά θὰ ἔχη ἀπογίνει.

ΚΩΣΤΑΣ ΒΑΡΝΑΛΗΣ

ΑΥΡΙΟΝ: Ἡ συνέχεια

ὁ Πύργος ἂν Ριζοῦ

